

(12700) Süs Bitkileri Yetiştiriciliğinde Biyopestisitlerin Yeri ve Önemi / Place and Importance of Biopesticides in Ornamental Plant Breeding

EMİN KAPLAN¹, ALPEREN MERAL¹, EZGİ DOĞAN²

¹ BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ ZİRAAT FAKÜLTESİ

² BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ ZİRAAT FAKÜLTESİ BAHÇE BİTKİLERİ BÖLÜMÜ
eminkaplan021@gmail.com

Giriş

Toplumumuzda geçmişten bugüne süregelen kendi yaşam alanlarını güzelleştirme alışkanlığı gerek büyük kentlerde gerekse kırsal kesimlerde hala devam etmektedir. İnsanlar yüzyıllardan beri süs bitkilerine ilgi göstermiş ve yakın çevresinde bulundurmıştır. Bazı yabancı kasımpatı formları M.Ö. 2100 yıllarında yetiştiricilikleri yapıldığı bilinmektedir. Mezopotamya, Mısır, Roma, Maya, İslam, Türk -İslam, Rönesans, Yeni ve Yakın Çağ uygarlıklarının tümünde süs amaçlı bitkiler yetiştirildiğine dair bilgiler mevcuttur. Bu kapsamda özellikle büyük şehirlerde son yıllarda betonarme yapıların artmasıyla birlikte yeşil alanlara duyulan ihtiyaç iyice hissedilmektedir. Büyük kentlerde genellikle kent yönetimi tarafından şehrin belirli kısımlarında, yol kenarlarında ve kaldırımlarda insanların yoğun betonarme arasında nefes alma fırsatı bulabilecekleri yeşil alanlar tesis edilmektedir. Bu yeşil alanlarda görsellik ön planda tutulduğu için genellikle süs bitkilerine çokça yer verilmektedir. Süs bitkileri sadece yeşil alanları süslendirmek ile kalmayıp iç mekânlara hatta evlerdeki yatak odasına ve iş yerlerinde çalışma ofislerine kadar girmiştir. İnsanların bu kadar yakınında olan süs bitkilerinde bazı hastalık ve zararlılar da görülmesi muhtemeldir. Süs bitkilerinde görülebilecek bu hastalık ve zararlılara karşı uygulanan mücadele metotları tarım alanlarında kullanılan metotlara göre daha çok önem arz etmektedir. Zira bu mücadele uygulamalarında yapılacak olası bir hatanın insan sağlığı açısından çok ciddi sonuçlar doğurabileceği öngörülmektedir. Bu çerçevede bize bu kadar yakın olan süs bitkilerindeki hastalık ve zararlılarla mücadelede insan ve çevre sağlığına zararlı olan kimyasal maddeler yerine insan ve doğaya zararlı olmayan biyopestisitlerin kullanılabilme imkânları değerlendirilmiştir.

Materyal ve Metot

Bu çalışmada Bingöl Üniversitesi Kampüsü'nde seçilen 25 geniş yapraklı dış mekan süs bitkisi türü üzerindeki zararlıların tespiti ve bu zararlılara karşı kullanılacak biyopestisitler incelenmiştir. Yaz ve sonbahar aylarında, kayıt altına alınan bitki türlerinde düzenli olarak yapılan incelemelerle bitki yapraklarındaki zararlılar tespit edilmiş ve uygulanan biyopestisitlerin zararlılara etkileri gözlemlenmiştir.

Bulgular ve Tartışma

Kampüs alanındaki Sarkık Huş (*Betula pendula*), Kartopu (*Viburnum opulus*), Yalancı Akasya (*Robinia pseudoacacia*), Ağaç Hatmi (*Hibiscus syriacus*), Çınar (*Platanus orientalis*), Gül (*Rosa sp.*) ve At Kestanesi (*Aesculus hippocastanum*) gibi bitkiler üzerinde; Yaprak Bitleri (*Aphididae*), Yaprak Galeri Sineği (*Liriomyza trifolii*), Çiçek Thrips (*Thrips spp.*), Beyaz Sinek (*Bemisia tabaci*), Glayöl Thrips (*Thrips gladioli*) ve Kabuklu Bitler (*Diaspididae*) gibi zararlılar karşı Nicotine, Azadirachtin, Azadirachtin ve Rotenone gibi biyopestisitler zararlıların yoğunlukları göz önüne alınarak belirli aralıklarla uygulanmıştır. Bu kapsamda kimyasal bir ilaçlama yapılmamış olup sadece biyopreparatlardan faydalanılmıştır. Bu kapsamda belirli aralıklarla yapılan gözlemlerde, yapılan uygulamalar neticesinde kullanılan biyopestisitlere bağlı olarak zararlı oranlarında yaklaşık %35'lik (1/3) azalma görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Süs Bitkileri, Biyopestisitler, Ekolojik Tarım, Türkiye